

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1*

A Study of Desirable Characteristics of Professional School Administrators under the Office of Chaiyaphum Primary Education Area Office 1

มนูญพงศ์ ชัยพันธุ์¹, แสงดาว คงนาวัง² และแสงเดือน คงนาวัง³

Manoonpong Chaiyaphan¹, Sangdown Kongnawung² and Sanngduan Kongnawang³

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^{1,2,3}

Northeastern University^{1,2,3}

Email : manoon.c2505@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 327 คน โดยแยกตามตำแหน่งหน้าที่ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 33 คน และครูผู้สอน จำนวน 294 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มาก โดยเรียงตามลำดับของแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย คือด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำ และด้านการบริหารงาน ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์; ผู้บริหาร; ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ

* Received September 8, 2021; Revised November 27, 2021; Accepted November 29, 2021

ABSTRACT

The objectives of the research article were to study and compare desirable characteristics of school administrators under the Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1. The samples were government teachers and educational personnel a total of 327 people, separated by position, the school administrators consisted of 33 people and teachers of 294 people. A tool used to collect data was questionnaire. The data were analyzed using a computer program with calculate percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results showed that; Desirable characteristics of school administrators under the Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1, overall and by aspects the desirable characteristics were at the high level, descending order of each side. was morality and ethics personality, professional, leadership and administration, respectively. Comparison of desirable characteristics of educational institution administrators under the district office Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 1 according to the opinions of government teachers and educational personnel classified by position found no difference.

Keywords : Study of Desirable Characteristics; Administrators; Professional School Administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยกำลังเผชิญกับสภาพการณ์แห่งการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอันได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยโดยทั่วไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ดังกล่าวนำมาซึ่งสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลและปัญหาต่างๆมากมาย การพัฒนาบุคคลให้สามารถเผชิญกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และรัฐได้เล็งเห็นว่าสิ่งที่จะช่วยพัฒนาให้บุคคลมีศักยภาพสูงสุดที่จะเผชิญกับปัญหาทั้งปวงได้อย่างดีคือการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2559) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความเจริญก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีทำให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ ส่งผลให้รัฐบาลต้องทำการปฏิรูประบบราชการรวมทั้งนโยบาย เพื่อให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ สถานศึกษา ได้รับความปรับปรุงการทำงานให้มีความสอดคล้องกับสภาพการ เปลี่ยนแปลง มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

การขับเคลื่อนเพื่อนำพองค์กรไปสู่เป้าหมายของหน่วยงานหรือ องค์กรตามที่กำหนด ผู้บริหารต้องเป็นมืออาชีพจึงจะนำพองค์กรไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จ

ผู้บริหารแต่ละคนอาจมีแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมแตกต่างกันออกไป ตลอดจนการแสดงออกซึ่งบุคลิกลักษณะในการบริหารจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับภูมิหลังด้านวัฒนธรรมการดำเนินชีวิต ความเชื่อ ภูมิหลังด้านการศึกษา และประสบการณ์ของแต่ละคน เป็นต้น ซึ่งทุกหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานขนาดเล็กหรือใหญ่ แม้แต่ชุมชนหรือประเทศชาติ จำเป็นต้องมีผู้นำ พฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกเป็นสิ่งสะท้อนความสามารถขององค์กร ผู้นำเป็นจุดดวงประทีปขององค์กร เป็นตัวแทนขององค์กรและเป็นจตุรรมแห่งพลัง อันเป็นพลังรวมของบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำโดยตำแหน่ง จึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาจะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้เสนอว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์นั้น การบริหารภารกิจใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพจึงจะทำให้การดำเนินการ เป็นไปด้วยดีและบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ เพราะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและความ เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว และไร้พรมแดนการบริหารจัดการศึกษามีความจำเป็นที่ จะต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการที่จะทำให้การศึกษาบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้ กำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเป็นมืออาชีพในฐานะเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของ สถานศึกษาเป็นผู้นำทางวิชาชีพ ดังนั้น “ความเป็นมืออาชีพ” ของผู้บริหาร สถานศึกษาจึงมีความสำคัญ และความจำเป็นเนื่องจากกระแส ผู้บริหารที่มีลักษณะมืออาชีพ จำเป็นต้องมีคุณลักษณะผู้บริหารด้านการ บริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการจัดระบบ ด้านสังคมและชุมชน ด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านใ้ประกอบวิชาชีพผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะชี้ความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กรเพราะการบริหารการศึกษาจะมีลักษณะแตกต่างไปจากเดิมโดยสถานศึกษาจะมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ เพื่อบริหารจัดการ การศึกษาในรูปแบบใหม่ จึงจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่มี คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพเข้ามาบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ผู้บริหารควรจะแสดงพฤติกรรมการบริหารซึ่งเป็นบทบาทที่ต้องปฏิบัติจริงของตนอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริง และในบรรดาปัจจัยเหล่านั้นมีปัจจัยใดบ้างที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องตระหนักและทำความเข้าใจให้ตรงกัน เมื่อผู้บริหารทราบว่าปัจจัยใดบ้างมีผลต่อบทบาทที่ต้องปฏิบัติจริงของตน ก็จะเป็นผลดีต่อ การบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพได้ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ

ต่างประเทศและการสัมภาษณ์นักวิชาการไทย ในเบื้องต้นพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารงานหรือบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียน มี 4 กลุ่มปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ความรู้ แรงจูงใจ ความสามารถ ทักษะ ความถนัด และทัศนคติ ต่อการปฏิบัติหน้าที่การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวกับกลุ่มบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ภาวะผู้นำของบุคลากร ความเข้าใจบทบาทของตนเองของบุคลากร ปทัสถานหรือข้อตกลงที่ทำไว้ร่วมกัน ความชัดเจนของการมอบหมายงานของผู้บริหาร ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในโรงเรียน การยอมรับซึ่งกันและกันของบุคลากรในโรงเรียน ปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ โครงสร้างของโรงเรียน วัฒนธรรมองค์การ กลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ลักษณะของงาน ปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายนอกโรงเรียน ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของชุมชน สภาพสังคมของชุมชน สภาพการเมืองการปกครองทั้งระดับประเทศและท้องถิ่น เทคโนโลยี ระดับการศึกษาของประชาชนในท้องถิ่น (ธีรพล คงนาวัง, 2545) อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การทั้งในเชิงลบและเชิงบวกสามารถก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผู้ร่วมงาน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเนื่องจาก ความเชื่อมั่นและความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการของผู้บริหารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อขวัญ กำลังใจของผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาตนเอง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง นอกจากพฤติกรรมที่แสดงออกในการบริหารจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้น สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารองค์การทุกองค์การรวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึงอย่างมากก็คือ คุณลักษณะของผู้บริหารที่สมาชิกในองค์การทุกคนมุ่งหวังจะให้มีส่วนในตัวของผู้บริหารหรือที่เรียกว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอะไรบ้าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอะไรบ้างที่จำเป็นต้องมี 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภาวะผู้นำ ด้านทักษะทางการบริหาร ด้านวิชาชีพ และด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยศึกษาจากความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด เนื่องจากในปัจจุบันนี้ผู้ศึกษาเป็นบุคลากรคนหนึ่งที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยมุ่งหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่เอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้ใช้ประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารได้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพ เป็นผู้บริหารมืออาชีพสามารถบริหารจัดการศึกษาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมรอบด้านได้สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมและประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

2.2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปประกอบการพัฒนาตนเอง ให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการของโรงเรียน

3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปประกอบการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในสังกัด ให้มีศักยภาพสูงสุด สามารถบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ดังนี้ 1)ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านภาวะผู้นำ 3)ด้านทักษะทางการบริหาร 4)ด้านวิชาชีพ 5)ด้านคุณธรรมจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 327 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน และครูผู้สอน จำนวน 294 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน(ประยูร อาษานาม, 2543) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที(t-test)

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำ และด้านการบริหารงาน

5.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ต้องการปรับปรุงตนเองและพัฒนาตนเอง โดยปฏิบัติตนให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดแนวทางให้ผู้บริหารได้ปฏิบัติ นั่นคือ ต้องเป็นผู้มีความรู้หมั่นศึกษาค้นคว้า พัฒนาตนเองให้เป็นผู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ ให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นผู้บริหารมืออาชีพ และต้องมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่ดี ตลอดจนถึงต้องปฏิบัติตนให้เป็นผู้ได้ชื่อว่ามีคุณลักษณะที่ดีทั้งทางด้านวิชาชีพ และคุณลักษณะส่วนบุคคลอันเป็นแบบอย่างที่ดีอยู่แล้วนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา สมครคตี (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เกี่ยวกับคุณลักษณะในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เกี่ยวกับคุณลักษณะในการเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านลักษณะทางทักษะการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านลักษณะทางบุคลิกภาพและด้านลักษณะทางแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านลักษณะทางบุคลิกภาพและลักษณะทางทักษะการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านลักษณะทางแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาได้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกันอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ซึ่งครูผู้สอนกับผู้บริหารสถานศึกษาต่างมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างใกล้ชิด จึงทำให้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในตัวของผู้บริหารสถานศึกษาของตน ไม่แตกต่างจากตัวผู้บริหารเอง ดังนั้นจึงอาจเป็นเหตุให้ผู้บริหารกับครูผู้สอนมีมุมมองที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารในโรงเรียนของตนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาไปประกอบการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในสังกัด ให้มีศักยภาพสูงสุด สามารถบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ด้านบุคลิกภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์สังคมปัจจุบัน การฝึกสมาธิ เพื่อให้เกิดสติในการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

7.2.2 ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการพัฒนาความรู้ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผลการเรียนการสอน การวิจัยในชั้นเรียน

7.2.3 ด้านการบริหาร ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความรู้ด้านการจัดทำแผนงบประมาณ การเงิน และการบัญชี เพื่อได้จัดการบริหารได้ถูกต้องตามระเบียบทางราชการ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานในโรงเรียน

7.2.4 ด้านวิชาชีพ ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ทำให้ผู้อื่นศรัทธาไว้วางใจ เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง และรักษาจรรยาบรรณของความเป็นครู

7.2.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีการพัฒนาความรู้ในวันสำคัญต่างๆ เพื่ออธิบายให้ผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง และเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมในตนเองตลอดเวลา

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

7.3.2 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ในเชิงคุณภาพ

7.3.3 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

8. บรรณานุกรม

ธีรพล คงนาวัง. (2545). การปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน. วารสารวิชาการ. 5(7). 37-42.

ปัทมญา สมัครคดี. (2559). การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 “ก้าวสู่ทศวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้องค์ความรู้ สู่ความยั่งยืน”. วิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. 17 มิถุนายน 2559. 769-776.

ประยูร อาษานาม. (2543). คู่มือวิจัยทางการศึกษา. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.

มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2559). ภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.